

หัวข้อวิจัย	การพัฒนาตัวชี้วัดระดับการพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำห้วยทอน	
ผู้ดำเนินการวิจัย	ชวลิต	สวัสดิ์ผล
	ธวัชชัย	เพ็งพินิจ
	พรทวี	พลเวียงพล
	วโรดม	แสงแก้ว
	พิมพ์ชนก	วัตทอง
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระศักดิ์ ละม่อม	
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	
ปี พ.ศ.	2556	

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำห้วยทอน และเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดระดับการพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำห้วยทอน จำนวน 21 หมู่บ้าน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เกษตรกรเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม สัมภาษณ์เชิงลึก สทนทนากลุ่ม และประชุมเชิงปฏิบัติการ ระยะเวลารวม 12 เดือน

ผลการวิจัย มีดังนี้

ปัญหาของเกษตรกรในโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำห้วยทอน ประกอบด้วย ราคาผลผลิตต่ำ รายได้น้อย ต้นทุนสูง ขาดตลาดรองรับ ขาดเงินทุน สาธารณูปโภคไม่สะดวก แมลงศัตรูพืช ขาดแหล่งน้ำ ไม่มีที่ทำกิน และน้ำท่วม ความต้องการของเกษตรกรในโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำห้วยทอน ประกอบด้วย เพิ่มราคาผลผลิต มีน้ำทำการเกษตร มีพันธุ์พืชดี ลดใช้สารเคมี ปลูกผักปลอดสารพิษ และมีตลาดข้าวในตำบล

ตัวชี้วัดระดับการพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในโครงการพระราชดำริลุ่มน้ำห้วยทอน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน 7 องค์ประกอบ ดังนี้

ทางสายกลาง ระดับการพึ่งตนเองมี 9 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ทำบัญชีครัวเรือน เก็บบออม ปลูกผักสวนครัว ประหยัด ลดรายจ่าย เลี้ยงสัตว์บริโภค มีเหตุผล ทำบุญชีวภาพ และสร้างรายได้ ระดับการพึ่งพากันเองมี 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย รวมกลุ่มกิจกรรม สามัคคี และประชุมร่วมกัน

ความพอประมาณ ระดับการพึ่งตนเองมี 8 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ปลูกผักสวนครัว เก็บบออม ทำบัญชีครัวเรือน เลี้ยงสัตว์บริโภค ประหยัด ฝึกอาชีพจักสาน ปลูกพืชเศรษฐกิจ และไม่สร้างหนี้

ระดับการพึ่งพากันเองมี 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย รวมกลุ่มกิจกรรม กองทุนหมุนเวียน และมีอ่างเก็บน้ำ

ความมีเหตุผล ระดับการพึ่งตนเองมี 10 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ทำบัญชีครัวเรือน ประหยัด เลี้ยงสัตว์บริโภค ปลูกผักสวนครัว มีเหตุผล พอเพียง ทำปุ๋ยชีวภาพ เก็บออม ยึดหลักธรรม และรักษาสิ่งแวดล้อม ระดับการพึ่งพากันเองมี 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย รวมกลุ่มกิจกรรม รับฟังเหตุผล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามัคคี และจัดเวรยาม

การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ระดับการพึ่งตนเองมี 7 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย เลี้ยงสัตว์บริโภค ทำบัญชีครัวเรือน ปลูกผักสวนครัว ปลูกพืชเศรษฐกิจ ฝึกอาชีพจักสาน ลดรายจ่าย และทำปุ๋ยชีวภาพ ระดับการพึ่งพากันเองมี 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย รวมกลุ่มกิจกรรม ชุมชนพอเพียง และจัดเวรยาม

เงื่อนไขความรู้ ระดับการพึ่งตนเองมี 10 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ประหยัด ปลูกผักสวนครัว พอเพียง ทำเกษตรผสมผสาน ทำบัญชีครัวเรือน มีเหตุผล ทำปุ๋ยชีวภาพ ทำอาชีพเสริม เลี้ยงสัตว์บริโภค และหาความรู้ ระดับการพึ่งพากันเองมี 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย รวมกลุ่มกิจกรรม ถ่ายทอดความรู้ และชุมชนพอเพียง

เงื่อนไขคุณธรรม ระดับการพึ่งตนเองมี 8 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ประหยัด ให้คำปรึกษา ถือศีล ช่วยเหลือผู้อื่น ปลูกผักสวนครัว เฝ้าระวังยาเสพติด ซื่อสัตย์ และไม่รบกวนผู้อื่น ระดับการพึ่งพากันเอง มี 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ช่วยเหลือกัน จัดเวรยาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ถือศีล และรวมกลุ่มกิจกรรม

ความสมดุล มั่นคง ยั่งยืน ระดับการพึ่งตนเองมี 10 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ปลูกพืชเศรษฐกิจ เลี้ยงสัตว์บริโภค ปลูกผักสวนครัว ทำเกษตรผสมผสาน ปลูกข้าวไว้กิน ทำบัญชีครัวเรือน มีเหตุผล ละเว้นอบายมุข พอเพียง และสร้างรายได้ ระดับการพึ่งพากันเองมี 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย รวมกลุ่มกิจกรรม ตั้งกฎระเบียบหมู่บ้าน เฝ้าระวังยาเสพติด ผู้นำเข้มแข็ง และสามัคคี